

Boodschap van paus Franciscus voor de 58ste Wereldgebedsdag voor Roepingen

(25 april 2021)

Heilige Jozef: de droom van een roeping

Dierbare broeders en zusters

Op 8 december 2020 was het honderdvijftig jaar geleden dat de heilige Jozef werd uitgeroepen tot patroon van de universele Kerk. De datum markeerde het begin van een speciaal aan hem gewijd jaar (vgl. *Decreet van de Apostolische Penitentiaria* van 8 december 2020). Ikzelf heb de apostolische brief *Patris Corde* (Met het hart van een vader) geschreven met de bedoeling *onze liefde voor deze grote heilige te vergroten*. Sint-Jozef is een buitengewone figuur, die tegelijkertijd *erg dicht bij onze eigen menselijke ervaring staat*. Hij heeft geen verbazingwekkende dingen gedaan, hij beschikte niet over speciale charismatische gaven noch leek hij bijzonder in de ogen van de mensen die hem destijds ontmoetten. Hij was niet beroemd of zelfs maar opvallend: de evangeliën vermelden niet één woord van hem. Toch heeft hij in zijn doodgewone leven in de ogen van God iets buitengewoons tot stand gebracht.

God kijkt immers naar het hart (vgl. 1 Sam. 16, 7) en in dat van de heilige Jozef herkende Hij het hart van een vader, dat in staat is zich weg te schenken in het eenvoudige leven van elke dag. Roepingen hebben eenzelfde doel: elke dag opnieuw leven verwekken en vernieuwen. De Heer wil de harten van vaders en moeders vormen: open harten die tot grootse dingen in staat zijn, harten die gul zijn in zelfgave, meelevend in het troosten van wie angstig is en standvastig in het versterken van de hoop. Priesters en religieuzen hebben die kwaliteiten vandaag hard nodig, in een tijd die gekenmerkt wordt door kwetsbaarheid, maar ook door lijden als gevolg van de pandemie, die mensen onzeker en bang maakt voor de toekomst en voor de zin van het leven zelf. De heilige Jozef komt ons tegemoet op zijn eigen zachte manier, als een heilige 'van naast de deur'. Tegelijkertijd kan zijn sterk getuigenis ons de weg wijzen op onze levensreis.

Van de heilige Jozef krijgen we drie sleutelwoorden aangereikt die gelden voor de roeping van ieder individu. Het eerste is de **droom**. Iedereen droomt ervan om vervulling te vinden in het leven. We

koesteren terecht grote hoop en hooggestemde verlangens, die vergankelijke doelen - zoals succes, geld en vermaak - niet kunnen bevredigen. Als we mensen vragen hun levensdroom in enkele woorden uit te drukken, is het niet moeilijk het antwoord te raden: *graag gezien te worden*. Het is de liefde die zin geeft aan het leven. Liefde onthult het geheim van het leven. Wij krijgen het leven immers pas als wij het weggeven. We bezitten het leven pas echt als wij het genereus wegschenken. De heilige Jozef heeft ons in dit opzicht veel te leren. In de dromen die God in hem opwekte, haalde hij inspiratie en kracht om van zijn leven een geschenk te maken.

De evangeliën vertellen ons over vier dromen (vgl. Mt 1,20; 2,13.19.22). Het waren even zovele oproepen van God, maar het was niet gemakkelijk erop in te gaan. Na elke droom moest Jozef zijn eigen plannen wijzigen en een risico nemen waarbij hij telkens zijn eigen plannen moest opofferen om de mysterieuze plannen van God, op wie hij volledig vertrouwde, te kunnen volgen. Wij kunnen ons afvragen: *Waarom zou iemand zoveel vertrouwen stellen in een nachtelijke droom?* Hoewel een droom in de oudheid als erg belangrijk werd beschouwd, stelde hij in vergelijking met de concrete werkelijkheid van het leven niet zoveel voor. En toch liet de heilige Jozef zich zonder aarzelen leiden door zijn dromen. Waarom? Omdat zijn hart op God was afgestemd. Zijn hart was voordien al op God gericht. Een kleine aanwijzing was daarom al voldoende voor zijn waakzame *innerlijke oor* om Gods stem te herkennen. Dit geldt ook voor onze roeping: God houdt er niet van om zich op spectaculaire wijze te openbaren en onze vrijheid onder druk te zetten. Hij ontvouwt ons zijn plannen met zachtheid. Hij overrompelt ons niet met oogverblindende visioenen, maar spreekt rustig in het diepste van ons hart. Hij komt ons tegemoet en spreekt tot ons via onze gedachten en gevoelens. Zo opent Hij voor ons, zoals Hij dat ook bij de heilige Jozef deed, diepzinnige en onverwachte perspectieven.

Jozefs dromen zorgden voor ervaringen die hij zich nooit had kunnen voorstellen. De eerste droom bracht zijn verloving met Maria in gevaar, maar maakte van hem de vader van de Messias. De tweede droom deed hem naar Egypte vluchten, maar redde het leven van zijn gezin. Na de derde droom, die zijn terugkeer naar zijn geboorteland voorspelde, deed een vierde droom hem opnieuw van plan veranderen en bracht hem naar Nazareth. Dit is de plaats waar Jezus de verkondiging van het Koninkrijk Gods zal beginnen. Te midden van al die beroering vond hij de moed de wil van God te volgen. In een roeping is dat net zo. God zet ons altijd ertoe aan een eerste stap te zetten, onszelf te geven, een stap vooruit te zetten. Er kan geen geloof zijn zonder risico. Alleen door ons vol vertrouwen over te geven aan de genade, door onze eigen programma's en ons comfort opzij te schuiven, kunnen we echt 'ja' zeggen tegen God. En elk 'ja' draagt vrucht omdat het deel wordt van een groter ontwerp, waarvan wij alleen maar de details zien. De goddelijke Kunstenaar kent het geheel en voert het uit. Zo maakt Hij van elk leven een meesterwerk. In dit opzicht is de heilige Jozef een uitstekend voorbeeld van het aanvaarden van Gods plannen. Maar zijn aanvaarding was actief: nooit aarzelend of berustend. Jozef is *zeker niet passief berustend, maar moedig en vastberaden proactief* (*Patris Corde*, 4). Moge hij iedereen helpen, vooral jonge mensen, die op zoek zijn naar oriëntatie om Gods dromen voor hen waar te maken. Moge hij hun de moed schenken 'ja' te zeggen aan de Heer die altijd verrast en nooit teleurstelt.

Dienstbaarheid is het tweede woord dat de tocht van de heilige Jozef en die van de roeping kenmerkt. De evangeliën laten zien hoe Jozef helemaal voor anderen leefde en nooit voor zichzelf. Het heilige godsvolk roept hem aan als de meest kuise echtgenoot omwille van zijn vermogen zonder voorbehoud lief te hebben. Door de liefde te bevrijden van elke bezitsdrang kwam Jozef open te staan voor een nog vruchtbaardere dienstbaarheid. Zijn liefdevolle zorg overspant generaties. Zijn houding van attente bescherming maakte van hem de patroon van de Kerk. Als iemand die de betekenis van zelfgave in het leven wist te belichamen, is Jozef ook de patroon van een gelukkige

dood. Zijn dienstbaarheid en zelfopoffering waren echter alleen mogelijk omdat ze gedragen werden door een nog grotere liefde: *Elke ware roeping wordt geboren uit de gave van zichzelf, wat de meer volwassen vorm van louter zelfopoffering is. Ook het priesterschap en het godgewijde leven hebben nood aan een dergelijke volwassenheid. Wanneer een echtelijke, celibataire of maagdelijke roeping niet de volwassenheid van de zelfgave bereikt en stopt bij de dynamiek van de zelfopoffering, zal ze in plaats van uitdrukking te zijn van schoonheid, vreugde en liefde het risico lopen alleen ellende, droefheid en frustratie uit te stralen.* (ibid., 7).

Voor de heilige Jozef bleef dienstbaarheid - als concrete uitdrukking van de gave van zichzelf - niet louter een verheven ideaal, maar werd het een regel voor het dagelijks leven. Hij deed alles om een geschikte plaats te vinden en klaar te maken waar Jezus geboren kon worden. Hij deed zijn uiterste best om Hem te beschermen tegen de toorn van Herodes door snel naar Egypte te vertrekken. Hij keerde onmiddellijk terug naar Jeruzalem toen Jezus zoek bleek. Hij onderhield zijn gezin met zijn arbeid, zelfs in een vreemd land. Kortom, hij paste zich aan de verschillende omstandigheden aan met de houding van iemand die niet ontmoedigd raakt als het leven niet loopt zoals hij het wenst. Hij toonde een bereidheid die kenmerkend is voor iemand die leeft om te dienen. Zo accepteerde Jozef de vele en vaak onverwachte reizen in zijn leven: van Nazareth naar Bethlehem voor de volkstelling, dan naar Egypte en opnieuw naar Nazareth, en elk jaar naar Jeruzalem. Telkens was hij bereid om nieuwe omstandigheden onder ogen te zien zonder te klagen, altijd bereid tot hulp om bepaalde situaties op te lossen. We zouden kunnen zeggen dat dit de uitgestrekte hand was van onze hemelse Vader die zijn hand uitstreckte naar zijn Zoon op aarde. Jozef kan niet anders dan een model zijn voor alle roepingen, geroepen om de altijd actieve handen van de Vader te zijn, uitgestrekt naar zijn kinderen.

Ik denk dan ook graag aan Sint-Jozef, de beschermer van Jezus en van de Kerk, als de beschermer van roepingen. In feite komt uit zijn bereidheid om te dienen zijn zorg om te beschermen voort. Het Evangelie vertelt ons: *Jozef stond op en nam nog die nacht met het kind en zijn moeder de wijk* (Mt. 2, 14). Hieruit blijkt zijn onmiddellijke zorg voor het welzijn van zijn gezin. Hij verspilde geen tijd met zich zorgen te maken over dingen die hij niet onder controle had, om zijn volle aandacht te kunnen geven aan hen die aan zijn zorg waren toevertrouwd. Een dergelijke zorgzaamheid is het teken van een ware roeping, het getuigenis van een leven dat geraakt wordt door de liefde van God. Wat een prachtig voorbeeld van christelijk leven geven wij als wij weigeren onze ambities na te jagen of onze illusies te koesteren, maar in plaats daarvan zorg dragen voor wat de Heer ons door de Kerk heeft toevertrouwd! God stort dan zijn Geest en creativiteit over ons uit. Hij verricht wonderen in ons, zoals Hij dat in Jozef heeft gedaan.

Naast Gods roeping die onze grootste dromen doet uitkomen en ons antwoord, dat bestaat uit edelmoedige dienstbaarheid en aandachtige zorg, is **trouw** het derde kenmerk van het dagelijkse leven van de heilige Jozef en van onze christelijke roeping. Jozef is de *rechtschapen man* (Mt 1, 19) die dagelijks volhardt in het in stilte dienen van God en zijn plannen. Op een erg moeilijk moment in zijn leven dacht hij goed na over wat hij moest doen (vgl. v. 20). Hij liet zich niet overhaast onder druk zetten. Hij gaf niet toe aan de verleiding al te haastig te handelen, gewoon zijn instincten te volgen of van moment tot moment te leven. In plaats daarvan dacht hij geduldig na. Hij wist dat succes in het leven stoelt op volgehouden trouw aan belangrijke beslissingen. Dit kwam tot uiting in zijn volharding in het uitoefenen van het nederige beroep van timmerman (vgl. Mt 13,55), een stille volharding die in zijn tijd niet opzienbarend was, maar die sindsdien het dagelijkse leven van talloze vaders, arbeiders en christenen heeft geïnspireerd. Want een roeping kan - net als het leven zelf - alleen rijpen door dagelijkse trouw.

Hoe wordt die trouw gevoed? In het licht van Gods eigen trouw. De eerste woorden die de heilige Jozef in een droom hoorde, waren een uitnodiging om niet bang te zijn, want God blijft altijd trouw aan zijn beloften: *Jozef, zoon van David, wees niet bevreesd* (Mt. 1, 20). Niet bang zijn: die woorden richt de Heer ook tot jou lieve zuster, en tot jou beste broeder, telkens wanneer je voelt dat je, zelfs in onzekerheid en aarzeling, je verlangen om je leven aan Hem te geven niet langer kunt uitstellen. Hij herhaalt die woorden wanneer je te midden van beproevingen en misverstanden elke dag opnieuw zijn wil probeert te volgen, waar je ook bent. Het zijn woorden die je bij elke stap in je roeping opnieuw zult horen, als je terugkeert naar je eerste liefde. Die woorden vormen het refrein dat iedereen begeleidt die - zoals de heilige Jozef - met hun leven 'ja' zeggen tegen God, door hun trouw, elke dag opnieuw..

Deze trouw is het geheim van de vreugde. Een hymne in de liturgie spreekt over de *stralende vreugde* die aanwezig is in het huis van Nazareth. Het is de vreugde van de eenvoud, de vreugde die dagelijks beleefd wordt door hen die zich bekommeren om wat echt belangrijk is: trouw God en onze naaste nabij zijn. Hoe goed zou het zijn als diezelfde sfeer, eenvoudig en stralend, sober en hoopvol, zou doordringen in onze seminaries, kloosters en pastorieën! Beste broeders en zusters, jullie hebben God edelmoedig tot de droom van je leven gemaakt. Ik bid dat jullie diezelfde vreugde mogen ervaren en dat jullie Hem trouw in je broeders en zusters zullen dienen. Dit zal een krachtig getuigenis zijn in een tijdperk dat gekenmerkt wordt door vluchtige keuzes en emoties die geen blijvende vreugde brengen. Moge de heilige Jozef, beschermer van de roepingen, jullie met zijn vaderlijke hart begeleiden!

Rome, bij Sint-Jan van Lateranen
19 maart 2021, hoogfeest van Sint-Jozef

Franciscus

© Copyright - Libreria Editrice Vaticana
Vertaling: Roepingenpastoraal Vlaanderen